

НАЦРТ

З а к о н о азилу и привременој заштити

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом прописују се статус, права и обавезе тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азил и привремена заштита, начела, услови и поступак за одобрење и престанак права на азил и привремене заштите.

Основни појмови

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) **Азил** је право на боравак и заштиту које има странац коме је, одлуком надлежног органа, одобрено право на уточиште или супсидијарна заштита;
- 2) **Поступак азила** је поступак, уређен овим законом, за одобрање и престанак права на азил и других права тражилаца азила и лица којима је одобрено право на азил;
- 3) **Странац** је свако лице које није држављанин Републике Србије, било да је страни држављанин или лице без држављанства;
- 4) **Тражилац азила** (у даљем тексту: тражилац) је странац који је поднео захтев за азил на територији Републике Србије о којем није донета правоснажна одлука;
- 5) **Накнадни захтев за азил** је захтев за азил који је поднет након правоснажне одлуке којом је одбијен захтев за азил, којим је усвојен захтев за азил и додељена супсидијерна заштита или одлуке о обустави поступка због повлачења захтева;
- 6) **Избеглица** је странац који се, због оправданог страха од прогона због своје расе, пола, рода, родног идентитета, родно заснованог насиља, језика, вероисповести, националне припадности или припадности одређеној друштвеној групи или због својих политичких уверења, не налази у држави свог порекла и није у могућности или због тог страха не жели да се стави под заштиту те државе, као и лице без држављанства које се налази изван државе свог уобичајеног боравишта и које не може или због тог страха не жели да се врати у ту државу;
- 7) **Право на уточиште** је право на боравак и заштиту која се даје избеглици на територији Републике Србије за кога надлежни орган утврди да је његово страховање од прогона у држави порекла или уобичајеног боравишта оправдано;
- 8) **Супсидијарна заштита** је заштита коју Република Србија одобрава странцу, који би у случају повратка у земљу порекла или уобичајеног боравишта био изложен трпљењу озбиљне неправде и који не може или се због такве опасности не жели ставити под заштиту те земље, у складу са чланом 25. овог закона;
- 9) **Привремена заштита** је заштита која се одобрава одлуком Владе у случају масовног прилива расељених лица која се не могу вратити у земљу свог порекла или уобичајеног боравишта, у складу са чланом 76. овог закона;

10) **Земља порекла** је земља чије држављанство има странац или земља у којој је лице без држављанства имало уобичајено боравиште. Уколико странац има више држављанстава, земљом порекла сматраће се свака земља чији је држављанин;

11) **Уобичајено боравиште** је место у коме се странац задржавао под околностима на основу којих се може закључити да на том месту или подручју није боравио само привремено;

12) **Члановима породице** сматрају се супружници, уколико је брак закључен пре доласка у Републику Србију, ванбрачни партнер у складу са прописима Републике Србије, њихова малолетна деца рођена у браку или ван брака, малолетна усвојена деца или малолетна пасторчад. Својство члана породице може се изузетно признати и другим лицима при чему ће се посебно узети у обзир чињеница да су била издржавана од стране лица коме је одобрено право на азил или привремена заштита, узраст и психолошка зависност лица, укључујући и здравствене, социјалне, културолошке или друге сличне прилике;

13) **Малолетно лице** је странац који није навршио осамнаест година живота;

14) **Малолетно лице без пратње** је странац који није навршио осамнаест година живота и који приликом уласка у Републику Србију нема пратњу родитеља или старатеља нити одрасле особе која је одговорна за њега или је након уласка у Републику Србију остао без пратње родитеља или старатеља или пратње одрасле особе која је одговорна за њега;

15) **Малолетно лице одвојено од родитеља** је странац који није навршио осамнаест година живота и који приликом уласка у Републику Србију нема пратњу родитеља или старатеља нити одрасле особе која је одговорна за њега или је након уласка у Републику Србију остао без пратње родитеља или старатеља или пратње одрасле особе која је одговорна за њега, али не и нужно од других рођака.

Изрази који се користе у овом закону, а имају родно значење, користе се неутрално и односе се једнако на мушки и женски пол.

Примена закона

Члан 3.

На питања поступка која нису уређена овим законом примењују се прописи којима је уређен општи управни поступак.

На питања обима, садржине и врсте права и обавеза тражилаца и лица којима је одобрено право на азил или привремена заштита, а која нису уређена овим законом, примењују се прописи којима је уређен правни положај странаца и прописи којима је уређено управљање миграцијама.

Одредбе овог закона тумаче се у складу са Конвенцијом о статусу избеглица, Протоколом о статусу избеглица и општеприхваћеним правилима међународног права.

Одредбе овог закона се не примењује на избеглице које су тај статус стекле на основу Закона о избеглицама („Службени гласник РС”, број 18/92, „Службени лист СРЈ”, број 42/02 — СУС и „Службени гласник РС”, број 30/10).

Право на подношење захтева за азил

Члан 4.

Странац који се налази на територији Републике Србије има право да изрази намеру за подношење захтева за азил и да поднесе захтев за азил у Републици Србији, у складу са законом.

Уколико странац из става 1. овог члана, не испуњава услове за одобрење права на уточишта, по службеној дужности ће се размотрити да ли испуњава услове за одобрење супсидијарне заштите.

Сарадња са канцеларијом Високог Комесаријата Уједињених нација за избеглице

Члан 5.

Надлежни органи сарађују са канцеларијом Високог Комесаријата Уједињених нација за избеглице (у даљем тексту: УНХЦР) у спровођењу активности у складу са његовим мандатом.

УНХЦР има слободан приступ свим лицима, у складу са његовим мандатом.

На захтев УНХЦР, надлежни органи ће обезбедити:

1) опште информације у вези са тражиоцима азила, избеглицама и лицима којима је призната супсидијарна или привремена заштита у Републици Србији, укључујући и статистичке податке, као и конкретне информације у вези са појединачним случајевима, под условом да је лице на које се поступак односи дало своју сагласност;

2) информације у погледу тумачења Конвенције из 1951. и других међународних докумената који се односе на заштиту избеглица, и њиховој примени у контексту овог закона.

Забрана протеривања или враћања

Члан 6.

Ниједно лице не сме бити протерано или враћено на територију где би његов живот или слобода били угрожени због његове расе, пола, рода, родног идентитета, језика, вероисповести, националности, припадности одређеној друштвеној групи или политичког мишљења.

Одредба става 1. овог члана неће се применити на лице за које се основано може сматрати да угрожава безбедност земље или које је правоснажном пресудом осуђено за кривично дело за које се према законодавству Републике Србије може изрећи казна затвора у трајању од пет година или тежа казна, због чега представља опасност за јавни поредак.

Независно од става 2. овог члана ниједно лице не сме бити протерано или против његове воље враћено на територију на којој постоји ризик да ће бити подвргнуто мучењу, нечовечном или понижавајућем поступању или кажњавању.

Начело недискриминације

Члан 7.

Приликом спровођења одредаба овог закона, забрањена је свака дискриминација по било ком основу, а нарочито по основу расе, боје коже, пола, рода, родног идентитета, сексуалног опредељења, националне припадности, друштвеног

порекала или сличног статуса, рођења, вероисповести, политичког или другог убеђења, имовног стања, културе, језика, старости или интелектуалног, сензорног односно физичког инвалидитета.

Начело некажњавања за незаконит улазак или боравак

Члан 8.

Странац неће бити кажњен за незаконит улазак или боравак у Републици Србији, ако без одлагања изрази намеру за подношењем захтева за азил и пружи ваљано образложење за свој незаконит улазак или боравак.

Начело јединства породице

Члан 9.

Надлежни органи ће предузети све расположиве мере ради одржања јединства породице у току поступка, као и по одобрењу права на азил или привремене заштите.

Лица којима је одобрено право на азил или привремена заштита имају право на спајање породице, у складу са одредбама овог закона.

Начело заштите најбољег интереса малолетног лица

Члан 10.

Приликом спровођења одредаба овог закона поступаће се у складу са начелом најбољег интереса малолетног лица.

Приликом процене најбољег интереса малолетног лица узете се у обзир добробит, социјални развој и порекло малолетног лица, мишљење малолетног лица у зависности од његовог узраста и зрелости, начело јединства породице као и заштита и безбедност малолетног лица посебно уколико постоји сумња да се ради о малолетном лицу – жртви трговине људима или жртви насиља у породици и других облика родно заснованог насиља.

Начело бесплатног превођења

Члан 11.

Тражиоцу који не разуме службени језик поступка, обезбедиће се бесплатне услуге превођења на матерњи језик односно на језик који разуме.

Обавеза пружања бесплатне услуге превођења из става 1. овог члана обухвата и коришћење знаковног језика и доступност материјала на Брајевом писму.

Начело слободног приступа УНХЦР-у

Члан 12.

Тражилац има право на контакт са овлашћеним службеницима УНХЦР-а у свим фазама поступка азила.

Начело личне доставе

Члан 13.

Сва писмена у поступку азила достављају се лично тражиоцу или његовом законском заступнику или пуномоћнику. Писмено се сматра достављеним када га прими било које од наведених лица.

Начело родне равноправности и осетљивости

Члан 14.

Одредбе овог закона тумачиће се на родно осетљив начин.

Тражиоцу ће, на његов захтев, бити омогућено да поднесе захтев за азил и буде саслушан од стране особе истог пола, односно преводиоца или тумача истог пола, осим ако то није могуће или је повезано са несразмерним тешкоћама за орган који води поступак азила.

Начело из става 1. овог члана примењује се и без посебног захтева тражиоца приликом претресања, телесних прегледа и других радњи у поступку које подразумевају физички контакт са тражиоцем.

Особе женског пола у пратњи мушкараца које траже азил подносе захтев и дају изјаву одвојено од својих пратилаца.

Начело обезбеђења посебних процесних и прихватних гаранција

Члан 15.

У поступку азила водиће се рачуна о специфичној ситуацији лица којима су потребне посебне процесне или прихватне гаранције, као што су малолетна лица, малолетна лица без пратње, лица са инвалидитетом, старије особе, труднице, самохрани родитељи са малолетном децом, жртве трговине људима, тешко болесне особе, особе са душевним поремећајима, као и особе које су биле мучене, силоване или изложене другим тешким облицима психолошког, физичког или полног насиља, као што су жртве сакаћења женских полних органа.

Посебним процесним и прихватним гаранцијама пружа се одговарајућа помоћ тражиоцу који с обзиром на своје личне околности није способан да остварује права и обавезе из овог закона без одговарајуће помоћи.

Начело заштите на интереса малолетног лица

Члан 16.

Намеру за тражење азила у име малолетног лица изражава родитељ или старатељ.

Захтев за азил у име малолетног лица подноси родитељ или старатељ.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, малолетно лице старије од 16 година које је у браку може самостално учествовати у поступку азила.

Начело посебне заштите интереса малолетног лица без пратње

Члан 17.

Малолетном лицу без пратње орган старатељства ће, у складу са законом, одредити привременог старатеља пре подношења захтева за азил, односно, одмах након утврђивања чињенице да се ради о малолетном лицу без пратње.

О одређивању привременог старатеља малолетно лице из става 1. овог члана обавештава се без одлагања.

Привремени старатељ је дужан да малолетно лице без пратње, одмах, без одлагања информише о поступку азила, и његовим правима и обавезама.

Изузетно од става 1. овог члана, малолетном лицу без пратње старијем од 16 година који је у браку неће се одредити привремени старатељ.

Малолетно лице без пратње изражава намеру за тражењем азила уз обавезно присуство привременог старатеља.

Малолетно лице без пратње захтев за азил подноси лично уз обавезно присуство привременог старатеља.

Захтев за азил у име малолетног лица без пратње може поднети и привремени старатељ, када је то у најбољем интересу малолетног лица.

Малолетно лице без пратње саслушава се у присуству привременог старатеља.

Поступци по захтеву за азил малолетног лица без пратње као и и други поступци који се односе на права малолетног лица без пратње имају приоритет у односу на друге поступке.

Начело непосредности

Члан 18.

У поступку азила тражилац има право да непосредно пред службеником који води поступак изнесе све чињенице релеванте за одобравање и престанак права на азил.

Начело поверљивости

Члан 19.

Подаци о тражиоцу, до којих се дође током поступка азила могу бити доступни само законом овлашћеним лицима.

Подаци из става 1. овог члана не смеју се открити земљи порекла тражиоца, осим ако га по окончању поступка треба принудно вратити у земљу порекла. У том случају могу се дати следећи подаци:

- 1) идентификациони подаци;
- 2) подаци о члановима породице;
- 3) подаци о исправама које је издала земља порекла;
- 4) отисци прстију и
- 5) фотографије.

Прикупљање, обрада и чување података из овог члана спроводи се у складу са прописима којима је уређена заштита података о личности.

II. НАДЛЕЖНИ ОРГАНИ

Министарство унутрашњих послова – Канцеларија за азил

Члан 20.

У поступцима одобравања и престанка права на азил, поступак води и доноси све одлуке Канцеларија за азил, организациона јединица Министарства унутрашњих послова (у даљем тексту: Министарство) надлежна за послове азила.

Службеници Канцеларије за азил не припадају униформисаном саставу Министарства.

Комисија за азил

Члан 21.

По жалбама на одлуке Канцеларије за азил одлучује Комисија за азил.

Комисију за азил чине председник и осам чланова које именује Влада на период од четири године.

За председника и члана Комисије за азил може бити изабран држављанин Републике Србије, дипломирани правник, који има најмање пет година радног искуства и познаје прописе из области људских права.

Председник и чланови Комисије за азил имају право на накнаду за рад у Комисији за азил.

Висину накнаде из става 4. овог члана утврђује Влада.

Средства за рад Комисије за азил обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Комисија за азил је независна у свом раду и одлучује већином гласова од укупног броја чланова.

Комисија за азил, у року од 30 дана од дана именовања чланова, доноси Пословник о раду, којим ближе уређује начин одлучивања Комисије за азил, заказивање седница и друга питања од значаја за рад Комисије за азил.

Управни суд

Члан 22.

Против коначних решења Комисије за азил може се покренути управни спор.

Комесаријат за избеглице и миграције

Члан 23.

Комесаријат за избеглице и миграције (у даљем тексту: Комесаријат) обезбеђује материјалне услове за прихват тражилаца азила у складу са овим законом.

Комесаријат обезбеђује привремени смештај лицима којима је одобрено право на азил у складу са прописима којима је уређена област управљања миграцијама.

Комесаријат спроводи програме добровољног повратка странца чији је захтев одлуком надлежног органа одбијен или одбачен, или је поступак обустављен, странаца којима је одобрена привремена заштита, странца коме је донета одлука из члана 77. ст. 3. и 4. или одлука из чл. 85. и 86. овог закона и странца коме је престало право на азил, као и програме интеграције лица којима је одобрено право на азил у складу са прописима којима је уређена област управљања миграцијама.

III. УСЛОВИ ЗА ОДОБРЕЊЕ ПРАВА НА АЗИЛ

Право на уточиште

Члан 24.

Право на уточиште, односно статус избеглице, одобриће се тражиоцу који се налази изван земље свог порекла или уобичајеног боравишта, а оправдано страхује од прогона због своје расе, језика, пола, рода, родног идентитета, родно заснованог насиља, вероисповести, националности, припадности одређеној друштвеној групи или политичког мишљења због чега не може или не жели да прихвати заштиту те земље.

Супсидијарна заштита

Члан 25.

Супсидијарна заштита одобрава се тражиоцу који не испуњава услове за одобрење права на уточиште из члана 24. овог закона ако постоје оправдани разлози који указују да ће се повратком у земљу порекла или уобичајеног боравишта суочити са стварним ризиком трпљења озбиљне неправде и који није у могућности или због таквог ризика не жели да прихвати заштиту те земље.

Озбиљном неправдом сматра се претња смртном казном или погубљењем, мучење, нечовечно или понижавајуће поступање или кажњавање, као и озбиљна и индивидуална претња по живот изазвана насиљем општих размера у ситуацијама међународног или унутарашњег оружаног сукоба.

Разлози прогона

Члан 26.

Разлози прогона из члана 24. овог закона процењују се с обзиром на садржај следећих појмова:

- 1) раса се односи на боју коже, порекло и припадност одређеној етничкој групи;
- 2) вероисповест се односи на верска и атеистичка уверења, учествовање или неучествовање у приватним или јавним формалним верским обредима, самостално или у заједници с другима, друге верске обреде или изражавање вере, као и облике личног или заједничког понашања који се заснивају на верском уверењу или из њега произилазе;
- 3) националност се односи на припадност групи која је одређена по свом културном, етничком или језичком идентитету, заједничком географском или политичком пореклу или односом са становништвом неке друге земље, а може обухватити и држављанство;
- 4) политичко мишљење се односи на мишљење, став или уверење о стварима повезаним с могућим починиоцима прогона из члана 29. овог закона, као и њихове политике или методе, без обзира је ли тражилац поступао по том мишљењу, ставу или уверењу;
- 5) одређена друштвена група се односи на друштвене групе чији чланови који имају заједничке урођене особине или заједничко порекло које се не може изменити, или имају заједничке карактеристике или уверења, а која су у тој мери значајна за њихов идентитет или свест, да се те особе не смеју присилити да их се одрекну, при чему та група има посебан идентитет у земљи порекла, јер се сматра другачијом од друштва које је окружује.

Зависно од околности у земљи порекла, одређена друштвена група може означавати и групу која се заснива на заједничким карактеристикама рода, пола, полног идентитета и сексуалног опредељења.

Приликом процене да ли постоји оправдан страх од прогона није важно да ли тражилац заиста поседује расне, родне, верске, националне, друштвене или политичке карактеристике, или карактеристике у погледу језика или родног идентитета које су разлог за прогон, ако му починилац прогона приписује такве карактеристике.

Начело »sur place«

Члан 27.

Оправдани страх од прогона или стварни ризик од трпљења озбиљне неправде може се заснивати на:

- 1) догађајима који су се десили након што је тражилац напустио земљу порекла или уобичајеног боравишта или
- 2) активностима тражиоца након што је напустио земљу порекла или уобичајеног боравишта, нарочито када се утврди да је тражилац наставио да изражава своја уверења или оријентацију коју је имао у земљи порекла или уобичајеног боравишта.

Ако тражилац поднесе накнадни захтев за азил, битне чињенице и докази настали након правоснажности одлуке, а који се односе на утврђивање испуњавања услова за одобрење права на азил, не могу се заснивати искључиво на околностима које је тражилац проузроковао личним поступањем како би испунио услове за одобрење права на азил.

Дела прогона

Члан 28.

Дела која се сматрају прогоном у складу са чланом 24. овог закона морају бити:

1) довољно озбиљна по својој природи или понављању да представљају озбиљно кршење основних људских права, нарочито права која не могу бити ограничена према члану 15. став 2. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода или

2) скуп различитих мера, укључујући и кршење људских права, које су довољно озбиљне да могу утицати на појединца на сличан начин из тачке 1) овог става.

Дела прогона из става 1. овог члана, између осталог, могу бити:

1) физичко или психичко насиље, укључујући и сексуално и родно засновано насиље;

2) законске, административне, полицијске или судске мере које су дискриминишуће или које се примењују на дискриминишући начин;

3) судски поступак или кажњавање које је несразмерно или дискриминишуће;

4) ускраћивање судске заштите што доводи до несразмерних или дискриминишућих казни;

5) судски поступак или кажњавање због одбијања обављања војне обавезе приликом сукоба, када би обављање војне обавезе укључивало кривична дела или радње које су наведене као разлози за ускраћивање права на азил сагалсно чл. 33. и 34. овог закона;

б) дела која су по својој природи специфично везана за пол или децу.

Имеђу разлога прогона и дела прогона као и непостојања заштите од таквих дела мора постојати повезаност.

Починиоци прогона или озбиљне неправде

Члан 29.

Прогон из члана 24. овог закона и озбиљну неправду из члана 25. овог закона могу спроводити:

- 1) државни органи;
- 2) странке или организације које контролишу државу или значајан део државног подручја;
- 3) недржавни органи, ако се докаже да државни органи или странке, односно организације које контролишу значајан део државног подручја, укључујући и међународне организације, нису у могућности или не желе пружити заштиту од прогона или трпљења озбиљне неправде.

Даваоци заштите у земљи порекла

Члан 30.

Заштиту од прогона и трпљења озбиљне неправде у земљи порекла или уобичајеног боравишта, у смислу чл. 24. и 25. овог закона, под условом да могу и желе, пружају:

- 1) државни органи или
- 2) странке и државне или међународне организације које контролишу државу или значајан део државног подручја.

Заштита из става 1. овог члана мора бити ефикасна и трајног карактера.

Заштита из става 1. овог члана подразумева постојање ефикасног правног система за спречавање, откривање и кажњавање дела која представљају прогон или озбиљну неправду, као и могућност приступа таквој заштити.

Заштита унутар државе

Члан 31.

Процењујући основаност захтева за азил утврђује се и могућност заштите тражиоца унутар државе пресељењем у одређени део земље порекла или уобичајеног боравишта где:

- 1) не постоје оправдани разлози за страх од прогона нити постоји опасност од трпљења озбиљне неправде или
- 2) тражилац може добити ефикасну заштиту од прогона или трпљења озбиљне неправде.

Унутрашње пресељење из става 1. овог члана ће се сматрати могућим уколико:

- 1) тражилац до тог дела земље може путовати на сигуран и законит начин;
- 2) ће тражиоцу бити дозвољен улазак у тај део земље и
- 3) се разумно може очекивати да се у том делу земље настани.

Приликом процене постоје ли код тражиоца основани разлози за страх од прогона или стварна опасност од неправде, или процене има ли тражилац приступ заштити од прогона или озбиљне неправде у неком делу земље порекла, узимају се у обзир опште околности познате за конкретан део земље као и личне околности тражиоца.

Процена чињеница и околности

Члан 32.

Тражилац је дужан да сарађује са Канцеларијом за азил и да приложи сву расположиву документацију и изнесе тачне и истините податке који се односе на идентитет, узраст, држављанство, чланове породице, земљу и адресу претходног пребивалишта, претходне захтеве, кретање лица након напуштања земље порекла, личне и путне исправе и разлоге на којима се заснива захтев за азил.

Приликом одлучивања о основаности захтева за азил Канцеларија за азил ће прикупити и размотрити све релевантне чињенице, докази и околности посебно узимајући у обзир:

1) релевантне чињенице и доказе које је изнео тражилац укључујући и информацију да ли би био или би могао бити изложен прогону или ризику трпљења озбиљне неправде;

2) актуелне извештаје о стању у земљи порекла или уобичајеног боравишта и по потреби о земљама кроз које је путовао, укључујући законе и прописе тих земаља, као и начин на који се они примењују, садржане у различитим изворима међународних организација као што су УНХЦР и Европска канцеларија за подршку систему азила (у даљем тексту: ЕАСО) као и других организација које се баве заштитом људских права;

3) положај и личне околности тражиоца, укључујући пол и узраст, како би се на основу тога проценило да ли поступци и дела којима је био или би могао бити изложен представљају прогон или озбиљну неправду;

4) да ли су активности тражиоца, од момента напуштања земље порекла, биле усмерене на стварање одлучујућих услова за одобрење права на азила, како би се проценило да ли те активности могу изложити тражиоца прогону или ризику трпљења озбиљне неправде ако се врати у ту земљу;

5) да ли тражилац може добити заштиту земље чије би држављанство могао доказати.

Чињеница да је тражилац већ био изложен прогону или ризику од трпљења озбиљне неправде, односно претњама таквим прогоном или неправдом, показатељ је постојања оправданог страха од прогона или трпљења озбиљне неправде, осим ако постоје оправдани разлози који подразумевају да се такав прогон или озбиљна неправда неће поновити.

Изјава тражиоца сматраће се веродостојном у делу у коме одређена чињеница или околност није поткрепљена доказима ако:

1) је тражилац уложио искрени напор да поткрепи свој захтев доказима;

2) су сви релевантни елементи који су му на располагању поднети, уз задовољавајуће објашњење недостатака осталих релевантних чињеница;

3) је утврђено да су изјаве тражиоца доследне и прихватљиве као и да нису у супротности са специфичним и општим информацијама које су релевантне за одлучивање о захтеву за азил;

- 4) је тражилац изразио намеру за тражењем азила у што краћем року или је оправдао разлог зашто није тако поступио;
- 5) је утврђена општа веродостојност изјаве тражиоца.

Разлози за ускраћивање права на уточиште

Члан 33.

Право на уточиште се неће одобрити тражиоцу за кога постоје основани разлози на основу којих се сматра да је починио, подстрекивао или на други начин учествовао у извршењу:

- 1) злочина против мира, ратног злочина или злочина против човечности, у складу са одредбама садржаним у међународним конвенцијама донетим у циљу спречавања таквих злочина;
- 2) тешког кривичног дела које није политичког карактера, изван територије Републике Србије, пре него што је ушло на њену територију;
- 3) дела супротна циљевима и принципима Уједињених нација, како је истакнуто у Преамбули и чл. 1. и 2. Повеље Уједињених нација.

Право на уточиште се неће одобрити тражиоцу који представља опасност по националну безбедност и јавни поредак Републике Србије.

Право на уточиште се неће одобрити тражиоцу који већ има одобрен боравак у земљи која му на основу тог боравка признаје иста права и обавезе као држављанима те земље.

Право на уточиште се неће одобрити тражиоцу који ужива заштиту или прима помоћ неког органа или агенције Уједињених Нација, осим УНХЦР-а.

У случају да заштита или помоћ из става 3. овог члана престану из било ког разлога на који тражилац није могао имати утицаја, а његов положај није коначно решен у складу са одговарајућим резолуцијама које је усвојила Генерална скупштина Уједињених нација, одобриће му се право на азил.

Разлози за ускраћивање супсидијарне заштите

Члан 34.

Супсидијарна заштита се неће одобрити тражиоцу за кога постоје озбиљни разлози на основу којих се сматра да је починио, подстрекивао или на други начин учествовао у извршењу:

- 1) злочина против мира, ратног злочина или злочина против човечности, у складу са одредбама садржаним у међународним конвенцијама донетим у циљу предупредивања таквих злочина;
- 2) тешког кривичног дела;
- 3) дела супротних циљевима и принципима Уједињених нација, како је истакнуто у Преамбули и чл. 1. и 2. Повеље Уједињених нација.

Супсидијарна заштита се неће одобрити тражиоцу који представља опасност по националну безбедност и јавни поредак Републике Србије.

Тешким кривичним делом из става 1. тачка 2) овог члана сматра се кривично дело за које се према законодавству Републике Србије може изрећи казна затвора у трајању од пет година или тежа казна.

IV. ПОСТУПАК АЗИЛА

Регистрација

Члан 35.

Приликом граничне контроле на уласку у Републику Србију или унутар њене територије, странац може усменим или писменим путем, пред овлашћеним полицијским службеником Министарства, изразити намеру да поднесе захтев за азил.

Изузетно, странац намеру за подношење захтева за азил може изразити и у Центру за азил или у другим објектима одређеним за смештај тражилаца.

Странац који је изразио намеру да поднесе захтев за азил у складу са ставом 1. овог члана ће се одмах након изражавања намере регистровати и упутити у Центар за азил или у други објекат који је одређен за смештај тражилаца, у који се мора јавити у року од 72 сата од момента издавања потврде о регистрацији.

У ситуацијама када је то неопходно, извршиће се спровођење лица у Центар за азил или у други објекат који је одређен за смештај тражилаца.

Овлашћени полицијски службеник ће, у циљу регистрације, странца фотографисати и узети му отиске прстију.

Малолетним лицима млађим од 14 година неће се узимати отисци прстију у случају када се поуздано или недвосмислено може утврдити да је у питању лице млађе од 14 година.

Овлашћени полицијски службеник има право прегледа странца уз пуно поштовање физичог и психичког интегритета лица и људског достојанства и његових ствари ради проналажења личних исправа и докумената потребних за утврђивање идентитета.

Овлашћени полицијски службеник има право привременог задржавања свих исправа и докумената који могу бити од значаја у поступку азила, уколико је то потребно, о чему се странцу издаје потврда.

Странац који поседује пасош, личну карту или други идентификациони документ, дозволу боравка, визу, извод из матичне књиге рођених, путну карту, односно другу исправу или какво писмено од значаја за поступак одобрења права на азил, дужан је да их приложи приликом регистрације.

На странца који намерно омета, избегава или не пристане на регистрацију из става 5. овог члана примениће се прописи који уређују правни положај странца.

Овлашћени полицијски службеник Министарства о извршеној регистрацији издаје Потврду о регистрацији странца који је изразио намеру да тражи азил (у даљем тексту: потврда о регистрацији).

Приликом пријема лица коме је издата потврда о регистрацији, у Центар за азил или други објекат намењен за смештај тражилаца, Комесаријат у потврди о регистрацији потврђује чињеницу пријема.

Уколико се након регистрације, странац, без оправданог разлога, не јави у Центар за азил или други објекат одређен за смештај тражилаца у року од 72 сата, примениће се прописи о правном положају странца.

Уколико странац самовољно, без одобрења и оправданог разлога напусти Центар за азил или други објекат одређен за смештај тражилаца, пре истека законом прописаног рока за подношење захтева за азил, примениће се прописи о правном положају странаца.

Начин и поступак вршења регистрације, изглед и садржину потврде о регистрацији, ближе уређује министар надлежан за унутрашње послове (у даљем тексту: министар).

Покретање поступка азила

Члан 36.

Поступак азила покрене се подношењем захтева за азил овлашћеном службенику Канцеларије за азил. Захтев за азил подноси се на прописаном обрасцу најкасније у року од 15 дана од дана регистрације.

Уколико овлашћени службеник Канцеларије за азил не омогући подношење захтева у року из става 1. овог члана, тражилац азила може то учинити попуњавањем обрасца захтева, у року од 8 дана од дана истека рока из става 1. овог члана.

Поступак се сматра покренутим достављањем обрасца захтева за азил Канцеларији за азил.

Захтев за азил подноси се лично, осим у случајевима предвиђеним овим законом. Уколико се захтев за азил подноси преко другог лица у складу са одредбама овог закона, тражилац мора бити лично присутан.

Пре подношења захтева за азил, поступајући надлежни органи су дужни да тражиоца поуче о његовим правима и обавезама, а посебно о праву на боравак, бесплатног преводиоца током поступка, правну помоћ и право на приступ УНХЦР-у.

Садржину и изглед обрасца захтева за азил и других образаца предвиђених овим законом прописује министар.

Саслушање

Члан 37.

Овлашћени службеник Канцеларије за азил, који је прошао неопходну обуку, саслушаће тражиоца у најкраћем могућем року о свим чињеницама и околностима које су од значаја за одлучивање по поднетом захтеву за азил, а нарочито за утврђивање:

- 1) идентитета лица;
- 2) разлога на којима се заснива захтев за азил;
- 3) кретању лица које тражи азил након напуштања државе порекла или уобичајеног боравишта и
- 4) да ли је лице које тражи азил већ тражило азил у некој другој држави.

Овлашћени службеник Канцеларије за азил може тражиоца више пута саслушати ради утврђивања чињеничног стања.

Тражилац је дужан да у току саслушања у потпуности сарађује са овлашћеним службеником Канцеларије за азил, да изнесе веродостојна и уверљива образложења разлога на којима заснива свој захтев за азил, приложи све доступне доказе којима поткрепљује свој захтев и истинито одговара на сва питања која су му постављена.

Тражилац је дужан да лично присуствује и учествује на саслушању, без обзира да ли има законског заступника или пуномоћника.

Саслушање тражиоца ће се спровести и у одсуству уредно позваног пуномоћника који није оправдао своју одсутност.

Саслушање чланова породице спровешће се одвојено, осим када је то, према процени службеника који спроводи саслушање, неопходно ради утврђивања битних чињеница на којима се заснива захтев за азил.

На саслушању јавност је искључена.

Изузетно од става 7. овог члана, саслушању може присуствовати представник УНХЦР-а, уколико се томе не противи тражилац.

Саслушање може бити тонски или аудио-визуелно снимљено, уколико је о томе обавештен тражилац.

Саслушање се може изоставити кад:

- 1) се на основу доступних доказа може донети одлука којом се усваја захтев за азил и одобрава право на уточиште;
- 2) тражилац није способан да да изјаву због трајних околности на које сам не може утицати;
- 3) се оцењује допуштеност накнадног захтева за азил у складу са чланом 46. ст. 2. и 3. овог закона.

Ако се саслушање изостави у складу са ставом 10. тачка 2) овог члана тражиоцу или члану његове породице омогућиће се подношење доказа и давање изјава битних за одлучивање о захтеву за азил.

У случају повећаног броја поднетих захтева за азил у толикој мери да овлашћени службеници Канцеларије за азил нису у могућности да благовремено саслушају сваког тражиоца, Влада може на захтев надлежног органа, донети одлуку којом се у поступак саслушања привремено укључују службеници других организационих јединица надлежног органа или других државних органа, који пре укључивања у поступак морају проћи неопходну обуку.

Одлучивање о основаности захтева за азил

Члан 38.

Канцеларија за азил доноси одлуку о основаности захтева за азил којом:

- 1) усваја захтев и одобрава право на уточиште, ако тражилац испуњава услове из члана 24. овог закона;
- 2) усваја захтев и додељује супсидијарну заштиту, ако тражилац испуњава услове из члана 25. овог закона;
- 3) одбија захтев као неоснован уколико тражилац не испуњава услове прописане чл. 24. и 25. овог закона;
- 4) одбија захтев уколико су испуњени услови за ускраћивање у складу са чл. 33. и 34. овог закона;
- 5) одбија захтев као неоснован уколико тражилац не испуњава услове из чл. 24. и 25. овог закона и постоје околности из члана 40. овог закона.

У одлуци из става 1. тач. 3) – 5) овог члана, Канцеларија за азил ће одредити рок у коме странац, који нема други основ за боравак у Републици Србији, мора да напусти њену територију.

Рокови

Члан 39.

Одлука о захтеву за азил у редовном поступку ће бити донета најкасније у року од три месеца од дана подношења захтева за азил или допуштеног накнадног захтева за азил.

Рок се може продужити за три месеца ако:

- 1) захтев садржи сложена чињенична или правна питања;
- 2) велики број странаца истовремено поднесе захтев за азил;

Изузетно од става 2. овог члана, рок се може продужити за додатна три месеца ако је то потребно у циљу одговарајућег и комплетног разматрања захтева.

Ако се одлука не може донети у року из става 1. овог члана, тражилац ће о томе бити обавештен као и у ком року може очекивати доношење одлуке.

Ако се може оправдано очекивати да се одлука о захтеву за азил неће донети у роковима из ст. 1. - 3. овог члана, због привремено несигурног стања у земљи порекла, овлашћени службеници Канцеларије за азил ће проверавати стање у земљи порекла на свака три месеца и у разумном року обавестити тражиоца о одлагању доношења одлуке.

У случају из става 5. овог члана одлука се мора донети најкасније у року од 12 месеци од дана подношења захтева за азил.

Убрзани поступак

Члан 40.

Одлука о захтеву за азил доноси се у убрзаном поступку када се утврди да је:

- 1) тражилац изнео само оне податке који нису од значаја за процену основаности захтева;
- 2) тражилац свесно довео у заблуду службенике Канцеларије за азил износећи лажне податке или предочивши фалсификована документа, односно не пружајући релевантне податке или прикривајући документа која би могла негативно утицати на одлуку;
- 3) тражилац намерно уништио или сакрио исправе за утврђивање идентитета или држављанства, у циљу пружања лажних података о идентитету или држављанству;
- 4) тражилац изнео очигледно недоследне, контрадикторне, лажне или неуверљиве изјаве, које су у супротности са провереним подацима о држави порекла, које чине његов захтев неуверљивим;
- 5) тражилац поднео накнадни захтев за азил допуштен у складу са чланом 46. ст. 2. и 3. овог закона;
- 6) тражилац поднео захтев са очигледном намером да одложи или спречи извршење одлуке која би имала за последицу његово удаљење из Републике Србије;
- 7) тражилац представља озбиљну опасност по националну безбедност и јавни поредак;
- 8) могуће применити концепт сигурне земље порекла, у складу са чланом 44. овог закона.

Одлука о захтеву за азил у убрзаном поступку доноси се најкасније у року од 30 дана од дана подношења захтева за азил или допуштеног накнадног захтева за азил, уз спровођење целокупног поступка азила.

Службеници Канцеларије за азил дужни су да обавесте тражиоца да се о његовом захтеву за азил одлучује у убрзаном поступку.

Убрзани поступак не може се водити у поступцима по захтевима за азил који су поднети од стране малолетног лица без пратње.

Против одлуке Канцеларије за азил донете у убрзаном поступку може се изјавити жалба Комисији за азил, у року од 8 дана од дана уручења одлуке.

Поступање на граници или транзитном простору

Члан 41.

На граничном прелазу, односно у транзитном простору ваздушне и луке унутрашњих вода, спровешће се целокупан поступак азила уз поштовање основних начела прописаних овим законом, само ако се:

- 1) тражиоцу обезбеди адекватан смештај и исхрана;
- 2) захтев за азил, односно, накнадни захтев за азил може одбити као неоснован у складу са чланом 38. став 1. тачка 5) овог закона;
- 3) захтев за азил, односно, накнадни захтев за азил може одбацити у складу са чланом 42. овог закона.

Представницима удружења која се баве пружањем правне помоћи тражиоцима азила и лицима којима је одобрено право на азил, обезбедиће се ефикасан приступ граничним прелазима, односно транзитном простору ваздушне и луке унутрашњих вода, у складу са прописима којима је уређена заштита државне границе.

Пуномоћнику или представнику удружења који се баве пружањем правне помоћи тражиоцима азила и лицима којима је одобрено право на азил, осим УНХЦР-а, може се привремено ограничити приступ тражиоцу, када је то неопходно ради заштите националне безбедности или јавног поретка Републике Србије.

Поступак азила по захтеву малолетног лица без пратње не може се водити на граници или транзитним простору.

Канцеларија за азил ће одлуку о захтеву за азил, у случају из става 1. овог члана, донети најкасније у року од 28 дана од дана подношења захтева.

Уколико Канцеларија за азил не донесе одлуку у року из става 5. овог члана, тражиоцу ће бити омогућен улазак у Републику Србију ради спровођења поступка по поднетом захтеву за азил.

Против одлуке из става 5. овог члана може се поднети жалба Комисији за азил у року од 5 дана од дана уручења одлуке.

Одбацивање захтева или накнадног захтева

Члан 42.

Одлука којом се одбацује захтев за азил, без испитивања основаности истог, ће бити донета:

- 1) ако је могуће применити концепт прве државе азила у складу са чланом 43. овог закона;

2) ако је могуће применити концепт сигурне треће земље у складу са чланом 45 овог закона.

Одредбе из става 1. тачка 1) овог члана ће се примењивати под условом да ће тражилац у првој држави азила бити поново прихваћен.

Канцеларија за азил ће донети одлуку којом одбацује накнадни захтев за азил уколико оцени да је недопуштен у складу са чланом 46. ст. 2. и 3. овог закона.

Против одлуке о одбацивању захтева за азил или накнадног захтева за азил може се поднети жалба Комисији за азил у року од 8 дана од дана уручења одлуке.

Прва држава азила

Члан 43.

Првом државом азила сматра се држава:

1) у којој је тражиоцу признат статус избеглице, ако се тражилац још увек може позвати на ту заштиту;

2) у којој тражилац ужива ефективну заштиту, укључујући и гаранције које произилазе из начела забране протеривања или враћања.

Тражиоцу ће бити омогућено да оспори примену концепта прве државе азила у односу на његове посебне околности.

Сигурна земља порекла

Члан 44.

Сигурном земљом порекла сматра се она земља за коју се на основу правног стања, примене прописа и општих политичких околности утврди да у њој не постоје дела прогањања из члана 24. овог закона, нити ризик од трпљења озбиљне неправде из члана 25. став 2. овог закона, што се утврђује на основу података о:

1) релевантим прописима земље и начинима на који се примењују;

2) поштовању права и слобода зајамчених Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, посебно чланом 15. став 2. Европске конвенције, Међународним пактом о грађанским и политичким правима, као и Конвенцијом Уједињених нација против тортуре и других окрутних, нечовечних или понижавајућих поступања или кажњавања;

3) поштовању начела забране протеривања или враћања;

4) примени ефикасног правног лека.

Подаци из става 1. овог члана прикупљају се из различитих меродавних извора, а посебно од ЕАСО, УНХЦР, Савета Европе као и других релевантних међународних организација.

Листу сигурних држава порекла утврђује Влада на предлог министарства надлежног за спољне послове и према потреби ревидира узимајући у обзир одредбе става 1. овог члана.

Министарство надлежно за спољне послове предлог Листе сигурних држава порекла сачињава узимајући у обзир мишљења надлежних органа одређених овим законом.

Испуњеност услова за примену концепта сигурне земље порекла цениће се посебно за сваки поднети захтев. Земља наведена на Листи сигурних земаља порекла може се сматрати сигурном земљом у конкретном случају само ако:

- 1) је тражилац држављанин те земље или је у тој земљи имао уобичајено боравиште ако се ради о лицу без држављанства;
- 2) тражилац није веродостојно образложио зашто се та земља порекла за њега не може сматрати сигурном земљом порекла.

Тражилац ће бити благовремено обавештен о примени концепта сигурне земље порекла, како би му се омогућило оспоравање у складу са ставом 5. овог члана, с обзиром на његове личне околности.

Сигурна трећа земља

Члан 45.

Сигурна трећа земља је земља у којој је тражилац сигуран од прогона из члана 24. овог закона или ризика трпљења озбиљне неправде из члана 25. став 2. овог закона, у којој ужива гаранције које су прописане у начелу забране протеривања или враћања и у којој постоји могућност приступа ефикасном поступку одобрења и уживања заштите у складу са Конвенцијом о статусу избеглица из 1951. године (у даљем тексту: Конвенција из 1951.)

Приликом утврђивања услова за примену концепта сигурне треће земље цениће се сваки захтев посебно процењујући испуњава ли нека земља услове из става 1. овог члана као и да ли постоји веза између те земље и тражиоца на основу које се може разумно очекивати да у њој затражи азил.

Тражилац ће бити благовремено обавештен о примени концепта сигурне треће земље, како би му се омогућило оспоравање у складу са ст. 1. и 2. овог члана, с обзиром на његове личне околности.

Тражиоцу чији је захтев одбачен у складу са чланом 42. став 1. тачка 2) овог закона, Канцеларија за азил издаје потврду којом се надлежни државни органи сигурне треће земље земље обавештавају да се у Републици Србији није разматрала основаност његовог захтева.

Уколико трећа земља одбије да прихвати странца, о основаности захтева за азил ће се одлучивати у складу са одредбама овога закона.

Накнадни захтев за азил

Члан 46.

Накнадни захтев за азил тражилац може поднети ако обезбеди доказе да су се околности релевантне за одобравање права на азил битно измениле или које тражилац из оправданих разлога није изнео у претходном поступку, након правоснажности одлуке којом је претходни:

- 1) захтев одбијен у складу са чланом 38. овог закона;
- 2) поступак обустављен у складу са чланом 47. став 2. тачка 1). овог закона.

Накнадни захтев за азил мора бити разумљив и садржати битне чињенице и доказе настале након правоснажности одлуке или које тражилац из оправданих разлога није изнео у претходном поступку, а односе се на утврђивање испуњавања услова за одобрење азила.

Допуштеност накнадног захтева за азил цени се на основу нових чињеница и доказа, а у вези са већ изнетим чињеницама и доказима у претходном поступку.

Ако утврди да је накнадни захтев за азил допуштен, надлежни орган ће претходну одлуку укинути и поново одлучивати о основаности захтева.

Накнадни захтев за азил ће се одбацити ако се утврди да је недопуштен у складу са ст. 2. и 3. овог члана.

Канцеларија за азил одлучује о накнадном захтеву за азил најкасније у року од 15 дана од дана његовог подношења.

Обустава поступка и повраћај у пређашње стање

Члан 47.

Поступак одлучивања о захтеву за азил обуставља се ако тражилац одустане од захтева.

Сматраће се да је тражилац одустао од захтева ако:

- 1) повуче свој захтев писменом изјавом;
- 2) се не одазове саслушању на које је уредно позван а не оправда разлоге изостанка или ако одбије да да исказ;
- 3) не обавести Канцеларију за азил о промени адресе боравка у року од три дана од настале промене, или на други начин спречава уручење позива или других писмена а не оправда разлоге за пропуштање;
- 4) напусти Републику Србију без знања Канцеларије за азил.

У одлуци о обустави поступка, одредиће се рок у коме странац који нема други основ за боравак у Републици Србији мора да напусти њену територију, а ако то не учини биће принудно удаљен, у складу са законом којим је уређен правни положај странаца.

Тражилац може поднети предлог за повраћај у пређашње стање у складу са законом којим је регулисан општи управни поступак када је одлука о обустави поступка донета из разлога наведених у ставу 2. тач. 2) и 3) овог члана.

О предлогу за повраћај у пређашње стање одлучује Канцеларија за азил.

Рок за жалбу

Члан 48.

Против првостепених одлука донетих у поступку азила, може се изјавити жалба у року од 15 дана од дана пријема првостепене одлуке, осим ако овим законом није другачије одређено.

Судска заштита

Члан 49.

Против коначних одлука Комисије за азил донетих у поступку азила, може се покренути управни спор.

Управни спор се покреће у року од 30 дана од дана достављања одлуке.

Тужба одлаже извршење одлуке.

V. ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА И ОБАВЕЗА ТРАЖИЛАЦА

Права тражилаца

Члан 50.

Тражилац има право на:

- 1) боравак и слободу кретања у Републици Србији;
- 2) материјалне услове прихвата;
- 3) социјалну помоћ;
- 4) здравствену заштиту;
- 5) основно и средње образовање;
- 6) информисање и правну помоћ;
- 7) слободу вероисповести;
- 8) приступ тржишту рада;
- 9) исправе у складу са чл. 90. и 91. овог закона.

Боравак и слобода кретања у Републици Србији

Члан 51.

По пријему у Центар за азил или други објекат намењен за смештај тражилаца, тражилац има право да борави у Републици Србији и за то време може се слободно кретати на њеној територији, осим уколико не постоје разлози за ограничење кретања из члана 79. овог закона.

Материјални услови прихвата

Члан 52.

Материјални услови прихвата обухватају: смештај, храну, одећу и новчана средства за личне потребе.

Висина новчаних средстава за личне потребе из става 1. овог члана једнака је висини средстава коју остварују одрасли корисници права у социјалној заштити без прихода, смештени у установи социјалне заштите, у складу са прописима који уређују област социјалне заштите.

Приликом смештаја лица посебно ће се водити рачуна о полу, узрасту, положају лица којима су потребне посебне процесне или прихватне гаранције, као и јединству породице.

Материјални услови прихвата могу се умањити или престати уколико тражилац има сопствена средства или уколико почне да остварује приходе по основу рада, а средства или приходи су довољни да покрије материјалне услове прихвата, као и уколико злоупотребом додељене помоћ из става 1. овог члана оствари корист.

Одлуку о умањењу или престанку материјалних услова прихвата доноси Комесаријат.

Уколико тражилац поседује сопствена финансијска средства може о свом трошку боравити ван смештајних капацитета Комесаријата искључиво уз претходно

одобрење Канцеларије за азил. Такво одобрење издаје се по подношењу захтева, а изузетно, може се издати и раније, уколико то разлочи сигурности тог лица захтевају.

Прописе о условима под којима се обезбеђују материјални услови прихвата, поступку за њихово умањење или престанак и другим питањима везано за умањење или престанак материјалних услова прихвата и прописе о правилима кућног реда у Центру за азил и другим објектима намењеним за смештај тражилаца, као и прописе о начину исплате средства за личне потребе доноси руководилац Комесаријата.

Материјални услови смештаја могу се обезбедити у:

- Центру за азил;
- другим објектима који су одређени за ове намене (хотели, одмаралишта, други погодни објекти).

Центар за азил и други објекти за смештај тражилаца

Члан 53.

До доношења правоснажне одлуке о захтеву за азил, тражиоцима се обезбеђују материјални услови прихвата у Центру за азил или другим објектима намењеним за смештај тражилаца.

Влада одлуком оснива један или више Центара за азил.

Влада одлуком одређује један или више објеката намењених за смештај тражилаца.

Радам Центра за азил или другим објектима намењеним за смештај тражилаца руководи руководилац Комесаријата, који својим актом уређује и унутрашњу организацију и систематизацију радних места у Центру за азил или другим објектима намењеним за смештај тражилаца.

Средства за рад центра за азил и других објеката намењених за смештај тражилаца, обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Члан 54.

У Центру за азил и другим објектима намењеним за смештај тражилаца обезбеђују се материјални услови прихвата малолетног лица без пратње до доношења правоснажне одлуке о захтеву за азил.

Изузетно, малолетном лицу без пратње које је поднело захтев за азил, до доношења правоснажне одлуке по захтеву, Комесаријат, на основу решења центра за социјални рад, обезбеђује смештај у установи социјалне заштите, код другог пружаоца услуге смештаја или у другој породици, уколико се у Центру за азил или другим објектима намењеним за смештај тражилаца азила не могу обезбедити потребни услови за његов смештај.

Изузетно, лица која су у посебном психофизичком стању (старост, инвалидност и сл.) и којима се у Центру за азил или другим објектима намењеним за смештај тражилаца не могу обезбедити потребни услови за њихов смештај, Комесаријат, на основу решења центра за социјални рад, обезбеђује смештај у установи социјалне заштите, код другог пружаоца услуге смештаја или у другој породици.

Центар за социјални рад дужан је да пре доношења решења из ст. 2. и 3. овог члана спроведе поступак у складу са законом, као и да прибави сагласност Комесаријата за плаћање трошкова смештаја.

Средства за смештај лица из ст. 2. и 3. овог члана у установе социјалне заштите, код другог пружаоца услуге смештаја или у другој породици, обезбеђују се у

буџету Републике Србије из средстава намењених за обезбеђење смештаја лица тражиоца азила.

Социјална помоћ

Члан 55.

Уколико није смештен у капацитетима Комесаријата, установама социјалне заштите код другог пружаоца услуге смештаја или у другој породици тражилац има право на социјалну помоћ.

Министар надлежан за социјалну политику ближе уређује питања социјалне помоћи тражилаца азила.

Здравствена заштита

Члан 56.

Приликом пријема у Центар за азил или други објекат за смештај, сви тражиоци се здравствено прегледају. Обављање здравствених прегледа ближе уређује министар надлежан за послове здравља.

Тражилац у Републици Србији има права на здравствену заштиту, у складу са прописима којима је уређена здравствена заштита странаца.

Приликом остваривања права на здравствену заштиту тражилаца азила, одговарајућа здравствена заштита ће се приоритетно пружити тешко оболелим лицима, жртвама мучења, силовања и других тешких облика психолошког, физичког или сексуалног насиља као и тражиоцима са менталним сметњама.

Образовање

Члан 57.

Тражилац има право на бесплатно основно и средње образовање, у складу са посебним прописима.

Приступ образовању из става 1. овог члана малолетном тражиоцу се мора обезбедити одмах, а најкасније у року од три месеца од дана подношења захтева за азил.

Информисање и правна помоћ

Члан 58.

Странац који је изразио намеру за тражењем азила у Републици Србији, као и тражилац има право да буде информисан о својим правима и обавезама током целог поступка азила.

Тражилац има право да буде информисан о својим правима и обавезама које се односе на материјалне услове прихвата најкасније у року од 15 дана од дана подношења захтева за азил.

Тражилац има право да буде информисан о организацијама или удружењима грађана који пружају помоћ и информације тражиоцима.

Странац који је изразио намеру за тражењем азила у Републици Србији, као као и тражилац може користити бесплатну правну помоћ и заступање пред надлежним органима од стране удружења чији су циљеви и деловање усмерени на пружање правне помоћи тражиоцима и лицима којима је одобрено право на азил као и бесплатну правну помоћ УНХЦР-а.

Пристап тржишту рада тражилаца

Члан 59.

Тражилац има право на пристап тржишту рада у складу са прописима који уређују област запошљавања странаца.

Посебне обавезе тражилаца

Члан 60.

Обавезе тражилаца азила су:

- 1) да се придржава мера ограничења кретања из члана 80. овог закона, ако су одређене;
- 2) да о свакој промени раније одобрене адресе, у року од три дана од промене адресе, писменим путем обавести Канцеларију за азил;
- 3) да се придржава кућног реда, ако је смештен у Центру за азил или други објекат за смештај тражилаца;
- 4) да се одазива на позиве и сарађује са Канцеларијом за азил и другим надлежним органима у свим фазама поступка азила;
- 5) да овлашћеном службенику преда своја идентификациона документа, путну исправу и друга документа која могу бити од значаја за његову идентификацију;
- 6) да сарађује са овлашћеним службеницима приликом регистрације;
- 7) да сарађује са овлашћеним службеницима приликом здравственог прегледа;
- 8) да остане на територији Републике Србије до окончања поступка азила;
- 9) да напусти Центар за азил или други објекат за смештај тражилаца по правоснажности одлуке о захтеву за азил.

О непоштовању обавеза из става 1. тач. 3), 7) и 9) овог члана, овлашћени службеник Центра за азил или другог објекта за смештај тражилаца обавештава Канцеларију за азил која предузима мере из члана 80. овог закона.

VI. ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА И ОБАВЕЗА ЛИЦА КОЈИМА ЈЕ ОДОБРЕНО ПРАВО НА АЗИЛ

Права и обавезе лица којима је одобрено право на азил

Члан 61.

Лице коме је одобрено право на уточиште или супсидијарна заштита има право на:

- 1) боравак;
- 2) смештај;
- 3) слободу кретања;
- 4) здравствену заштиту;
- 5) образовање;
- 6) приступ тржишту рада;
- 7) правну помоћ;
- 8) социјалну помоћ;
- 9) својину;
- 10) слободу вероисповести;
- 11) спајање породице;
- 12) исправе у складу са чл. 92. и 93. овог закона;
- 13) помоћ при интеграцији;

Лице коме је одобрено право на азил дужно је да поштује Устав, законе, друге прописе и опште акте Републике Србије.

Канцеларија за азил ће лице коме је одобрено право на азил у што краћем року по одобрењу права на азил, информисати о правима и обавезама везаним за тај статус на језику који разуме.

Право на боравак

Члан 62.

Право боравка у Републици Србији утврђује се решењем о одобреном праву на уточиште, односно одобреној супсидијарној заштити, а доказује се личном картом за лице коме је одобрено право на азил.

Право на боравак у Републици Србији имају чланови породице лица коме је одобрено право на азил, у складу са одредбама овог закона.

Право на смештај

Члан 63.

Лицу коме је одобрено право на азил обезбеђује се смештај у складу са могућностима Републике Србије, најдуже годину дана од дана коначности одлуке којом му је признат статус, уколико не поседује новчана средства у складу са прописима којима је уређен смештај лица којима је одобрено право на азил.

Под смештајем у смислу става 1. овог члана, сматра се давање одређеног стамбеног простора на привремено коришћење или давање новчане помоћи потребне за привремени смештај.

Слобода кретања

Члан 64.

Лице коме је одобрено право на азил има право да се слободно креће на територији територије Републике Србије као и ван територије Републике Србије, у складу са одредбама овог закона.

Право на здравствену заштиту

Члан 65.

Лице коме је одобрено право на азил има права на здравствену заштиту, у складу са прописима којима је уређена здравствена заштита странаца.

Трошкови здравствене заштите лица из става 1. овог члана падају на терет буџета Републике Србије.

Право на образовање

Члан 66.

Лице коме је одобрено право на азил има право на основно, средње и високо образовање под истим условима као и држављани Републике Србије у складу са прописима који уређују област образовања.

Право на приступ тржишту рада

Члан 67.

Лице коме је одобрено право на азил има право на приступ тржишту рада.

Услови за остваривање права из става 1. овог члана су ближе уређени законом који регулише запошљавање странаца.

Право на правну помоћ

Члан 68.

Лице коме је одобрено право на азил има једнака права као држављани Републике Србије у погледу права на слободан приступ судовима, правну помоћ, ослобођење од плаћања судских и других трошкова пред државним органима.

Право на социјалну помоћ

Члан 69.

Лице коме је одобрено право на азил има право на социјалну помоћ.

Министар надлежан за социјалну политику ближе уређује питања социјалне помоћи лицима којима је одобрено право на азил.

Право својине

Члан 70.

Лице коме је одобрено право на азил има право на покретну и непокретну имовину под истим условима као и стално настањени странац у Републици Србији, а у погледу права на заштиту интелектуалне својине као држављанин Републике Србије.

Слобода вероисповести

Члан 71.

Лице коме је одобрено право на азил има право на живот и васпитање деце у складу са верским уверењима.

Право на спајање породице

Члан 72.

Лице коме је одобрено право на азил има право на спајање са члановима породице.

Малолетно дете рођено у браку или ван брака, малолетно усвојено дете или малолетни пасторак лица којем је одобрено право на азил, а које није засновало сопствену породицу следи правни положај родитеља којем је одобрено право на азил, о чему Канцеларија за азил доноси одлуку.

Чланови породице лица коме је одобрено право на азил, а који нису наведени у ставу 2. овог члана, боравак регулишу у складу са прописима којима је уређен правни положај странаца.

Члан породице код којег постоје разлози због којих се може ускратити право на уточиште нема право на спајање породице.

Помоћ при интеграцији

Члан 73.

Република Србија ће у оквиру својих могућности обезбедити услове за укључивање лица којима је одобрено право на азил у друштвени, културни и привредни живот, као и да омогући натурализацију избеглица.

Услове, начин, поступак и друга питања од значаја за укључивање лица којима је одобрено право на азил у друштвени, културни и привредни живот у Републици Србији, као и њихову натурализацију, утврђује Влада на предлог Комесаријата.

Ослобођење од реципроцитета

Члан 74.

Након три године боравка у Републици Србији, од тренутка одобравања права на уточиште, лице ће бити ослобођено евентуалних мера реципроцитета у погледу права која му на основу закона припадају.

Посебна права малолетног лица без пратње

Члан 75.

Малолетном лицу без пратње коме је одобрено право на азил, орган старатељства одредиће старатеља, односно законског заступника у што краћем року.

Лице из става 1. овог члана биће првенствено смештено са својим одраслим сродницима или лицима са којима га веже нарочита блискост.

Малолетно лице без пратње коме је одобрено право на азил може бити смештено у хранитељску породицу или установу социјалне заштите под условима и поступку прописаним у члану 53. овог закона.

Приликом смештаја малолетног лица без пратње, уколико постоји могућност, браћа и сестре смештаће се заједно, у складу са њиховим најбољим интересом, узимајући у обзир њихове године и степен зрелости.

Када је неопходно, надлежни органи ће започети трагање за члановима породице малолетног лица без пратње штитећи најбољи интерес малолетног лица. У случајевима када живот или интегритет малолетног лица или његове блиске родбине могу бити угрожени, посебно ако су остали у земљи порекла, мора се осигурати прикупљање, обрада и размена информација у складу са начелом поверљивости.

VII. ПРИВРЕМЕНА ЗАШТИТА

Привремена заштита

Члан 76.

Привремена заштита је заштита која се одобрава у ванредном поступку, у случају масовног прилива расељених лица која се не могу вратити у земљу свог порекла или уобичајеног боравишта, ако постоји ризик да због тог масовног прилива није могуће ефикасно спровести сваки индивидуални поступак азила, ради заштите интереса расељених лица и других лица које траже заштиту. Одлуку о пружању привремене заштите доноси Влада.

Расељеним лицима из става 1. овог члана сматрају се странци који су били присиљени да напусте подручје или земљу свог порекла или уобичајеног боравишта, односно који су били евакуисани, а који се не могу вратити у трајне и сигурне услове живота због ситуације која преовладава у тој земљи, а посебно:

- 1) лица која су напустила подручје оружаних сукоба или локалног насиља;
- 2) лица која су у озбиљној опасности од масовног кршења људских права или су биле жртве истог.

Привремена заштита може се одобрити и лицима која су у време доношења одлуке из става 1. овог члана законито боравила у Републици Србији, али им је право на боравак истекло пре укидања одлуке о привременој заштити.

У складу са одлуком Владе из става 1. овог члана, лица којима је одобрена привремена заштита региструју се у складу са одредбама овог закона и за свако лице посебно доноси се одлука о одобрењу привремене заштите.

Трајање и престанак привремене заштите

Члан 77.

Привремена заштита се може одобрити у максималном трајању до годину дана.

Уколико разлози за привремену заштиту и даље постоје, трајање привремене заштите се може продужити за додатних шест месеци, а најдуже до годину дана.

Привремена заштита престаје протеком рока за који је одобрена, или престанком разлога због којих је одобрена, о чему одлуку доноси Влада.

Изузетно од става 3. овог члана, привремена заштита може престати лицу на основу одлуке Канцеларије за азил, кад се утврди да у односу на њега постоје разлози због којих се може ускратити право на уточиште.

Права и обавезе лица којима је одобрена привремена заштита

Члан 78.

Лице коме је одобрена привремена заштита има право на:

- 1) боравак у периоду важења привремене заштите;
- 2) исправу која потврђује његов статус и право боравка;
- 3) здравствену заштиту у складу са прописима којима је уређена здравствена заштита странаца;
- 4) приступ тржишту рада у периоду важења привремене заштите у складу са прописима којима се уређује запошљавање странаца;
- 5) бесплатно основно и средње образовање у државним школама у складу са посебним прописима;
- 6) правну помоћ под условима прописаним за тражиоца;
- 7) слободу вероисповести, под истим условима као држављани Републике Србије;
- 8) колективни смештај у објектима одређеним за те намене,
- 9) одговарајући смештај за особе којима су потребне посебне прихватне гаранције, у складу са чланом 15. овог закона.

Странац коме је одобрена привремена заштита има право да поднесе захтев за азил.

Надлежни орган може, у оправданим случајевима, дозволити спајање породице и доделити привремену заштиту и члановима породице лица које ужива привремену заштиту у Републици Србији.

Лица којима је одобрена привремена заштита дужна су да поштују Устав, законе, друге прописе и опште акте Републике Србије.

Одлуку о смештају лица којима је одобрена привремена заштита доноси Влада, на предлог Комесаријата.

VIII. ОГРАНИЧЕЊЕ КРЕТАЊА

Разлози за ограничење кретања

Члан 79.

Кретање тражиоца може се ограничити решењем Канцеларије за азил, када је то неопходно ради:

- 1) утврђивања идентитета или држављанства;
- 2) утврђивања битних чињеница, доказа и околности на којима је захтев за азил заснован, а које се не могу утврдити без ограничења кретања, посебно ако постоји ризик од бекства;
- 3) обезбеђивања присуства тражиоца у поступку азила, у случају кад се основано може претпоставити да је захтев за азил поднет у циљу избегавања депортације;
- 4) заштите безбедности земље и јавног поретка у складу са законом;
- 5) одлучивања, у оквиру поступка, о праву тражиоца да уђе на територију Републике Србије.

Кретање тражиоца може се ограничити решењем Канцеларије за азил и у случају непоштовања обавеза из члана 60. став 1. тач. 3), 7) и 9).

Ризик од бекства процењује се на основу свих чињеница, доказа и околности конкретног случаја, нарочито узимајући у обзир раније покушаје самовољног напуштања Републике Србије, одбијања провере и утврђивања идентитета, прикривања или давања лажних података о идентитету или држављанству, као и кршења одредби Кућног реда.

Мере ограничења кретања

Члан 80.

Ограничење кретања се спроводи:

- 1) забраном напуштања Центра за азил, одређене адресе, односно одређеног подручја;
- 2) редовним јављањем у одређено време подручној полицијској управи, односно полицијској станици према месту боравка;
- 3) одређивањем боравка у Прихватилишту за странце под појачаним полицијским надзором;
- 4) одређивањем боравка у установи социјалне заштите за малолетна лица са појачаним надзором;
- 5) привременим одузимањем путне исправе.

Мера из става 1. тачка 3) овог члана може се изрећи ако се индивидуалном проценом утврди да се другим мерама не може остварити сврха ограничења кретања.

Ограничење кретања траје док постоје разлози из члана 79. овог закона, а најдуже три месеца.

Изузетно, кад је ограничење кретања одређено због разлога из члана 79. став 1. тач. 2) – 4) овог закона, ограничење кретања се може продужити за додатна три месеца.

Против одлуке о ограничењу кретања се може поднети жалба надлежном вишем суду у року од 8 дана од дана уручења одлуке.

Жалба не одлаже извршење решења.

Непоштовање ограничења кретања

Члан 81.

Тражиоцу који прекрши забрану из члана 80. став 1 тач. 1) и 2) овог закона, може се одредити боравак у Прихватилишту за странце.

Ограничења кретања лица којима су потребне посебне процесне и прихватне гаранције

Члан 82.

Лицу из члана 15. овог закона може се одредити боравак у Прихватилишту за странце само ако се на основу индивидуалне процене утврди да такав смештај одговара његовим личним околностима и потребама, а посебно здравственом стању.

Малолетном лицу без пратње може се одредити боравак у установи социјалне заштите за малолетна лица, са појачаним надзором уколико се друге алтернативне мере не могу делотворно применити.

IX. ПРЕСТАНАК ПРАВА НА АЗИЛ И УДАЉЕЊЕ СТРАНЦА

Престанак права на уточиште

Члан 83.

Право на уточиште престаје из следећих разлога:

- 1) ако лице поново ужива заштиту државе порекла и пристаје на ту заштиту;
- 2) ако је лице поново стекло држављанство које је раније изгубило;
- 3) ако је лице стекло ново држављанство и тиме ужива заштиту нове државе;
- 4) ако се лице својом вољом вратило у земљу коју је напустило или ван које је остало из страха од прогона или злостављања;
- 5) ако лице више не може да одбије заштиту своје државе порекла, јер су престале околности у вези са којима му је додељена заштита, или
- 6) ако се лице без држављанства може вратити у земљу свог уобичајеног боравишта, јер су престале околности у вези са којима му је додељена заштита.

Приликом разматрања разлога из става 1. тач. 5) и 6) овог члана узео се у обзир да ли је промена околности значајна и стална па се страх од прогона више не може сматрати оправданим.

Престанак заштите у складу са одредбама става 1. тачка 5) и 6) овог члана неће се примењивати на лице које одбија да користи заштиту своје државе порекла, односно државе у којој је имало уобичајено боравиште, ако се може позвати на уверљиве разлоге везане за могуће прогањање или злостављање.

Пре доношења одлуке о престанку права на уточиште, Канцеларија за азил упознаће лице са разлозима за престанак и дати му могућност да се изјасни о чињеицама релеватним за престанак заштите.

Престанак супсидијарне заштите

Члан 84.

Супсидијарна заштита ће престати када околности на основу којих је одобрена престану или се промене до те мере да заштита више није потребна односно да лицу више не прети опасност од озбиљне неправде.

Престанак заштите у складу са ставом 1. овог члана, неће се примењивати на лице које одбија да користи заштиту своје државе порекла, односно државе у којој је претходно боравило ако се ради о лицу без држављанства, јер се може позвати на уверљиве разлоге који произилазе из претходно озбиљне неправде.

Пре доношења одлуке о престанку права на супсидијарну заштиту, Канцеларија за азил упознаће лице са разлозима за престанак и дати му могућност да се изјасни о чињеницама релеватним за престанак заштите.

Укидање одлуке о усвајању захтева за азил

Члан 85.

Канцеларија за азил ће по службеној дужности укинути одлуку којом се усваја захтев за азил ако се утврди да постоје разлози из чл. 83. и 84. овог закона.

Престанак права на азил поништавањем одлуке о усвајању захтева

Члан 86.

Канцеларија за азил ће по службеној дужности поништити одлуку којом се усваја захтев за азил ако се накнадно утврди:

- 1) да је одлука којом се усваја захтев за азил донета на основу неистинито изнетих чињеница или прикривању чињеница од стране тражиоца и да због тога у тренутку подношења захтева није испуњавао услове за одобрење азила, или
- 2) да постоје разлози због којих би му, на основу закона, право на уточниште односно супсидијарну заштиту било ускраћено, да су ти разлози били познати у тренутку подношења захтева за азил.

Добровољни повратак

Члан 87.

На захтев лица из члана 23. став 3. овог закона, Комесаријат предузима одговарајуће мере како би му се омогућио добровољан повратак у земљу порекла водећи рачуна о људском достојанству.

У случају из става 1. овог члана Комесаријат ће размотрити релевантне извештаје о стању у земљи порекла, упознати лице са истим и омогућити му да своју одлуку о повратку донесе уз потпуно познавање чињеница.

Лице из става 1. овог члана задржава права загарантована овим законом до дана повратка у земљу порекла.

Програм за подршку добровољног повратка доноси Влада на предлог Комесаријата.

Удаљење странца

Члан 88.

Странац чији је захтев за азил одлуком надлежног органа, одбијен или одбачен, или је поступак обустављен, као и странац коме је донета одлука из члана 77. става 3. и 4. и чл. 85. и 86. овог закона, а који нема други основ за боравак у земљи, дужан је да напусти Републику Србију у складу са прописом којим се регулише правни положај странаца.

X. ИСПРАВЕ

Врсте исправа

Члан 89.

Министарство ће лицу које је регистровано у евиденцијама Министарства, лицу које је поднело захтев за азил и лицу коме је одобрено право на азил издати следеће исправе:

- 1) Потврду о регистрацији лица које је изразило намеру да тражи азил;
- 2) Личну карту за тражиоца азила;
- 3) Личну карту за лице коме је одобрено право на уточиште;
- 4) Личну карту за лице коме је одобрена супсидијарна заштита;
- 5) Личну карту за лице коме је одобрена привремена заштита;
- 6) Путну исправу за избеглице.

Лице коме је издата исправа из става 1. овог члана, дужно је да је носи са собом и покаже на захтев овлашћеног службеног лица.

Садржину и изглед образаца исправа из става 1. овог члана прописује министар.

Потврда о регистрацији

Члан 90.

Потврда о регистрацији лица које је изразио намеру да поднесе захтев за азил издаје се на прописаном обрасцу и не може да служи као идентификациони документ.

Лична карта за тражиоца азила

Члан 91.

У року од три дана од дана подношења захтева за азил, Канцеларија за азил на прописаном обрасцу, издаје тражиоцу личну карту за тражиоца азила која служи као идентификациони документ и као дозвола боравка у Републици Србији, до окончања поступка азила.

Лична карта из става 1. овог члана издаје се и члану породице који је са тражиоцем, а који је поднео захтев.

Лична карта из става 1. овог члана издаје се лицу старијем од 16 година, а на захтев родитеља односно старатеља и лицу старијем од 10 година.

Лична карта за лице коме је одобрено право на азил или привремена заштита

Члан 92.

Лицу коме је одобрено право на азил или привремена заштита у Републици Србији, Канцеларија за азил издаје личну карту на прописаном обрасцу.

Захтев за издавање личне карте из става 1. овог члана, подноси лице старије од 16 година, а за лице млађе од 16 година захтев подноси родитељ односно старатељ.

Лицу коме је одобрено право на уточиште лична карта се издаје са роком важења од 5 година, лицу коме је одобрена супсидијарна заштита лична карта се издаје са роком важења од 1 године, а лицу коме је одобрена привремена заштита лична карта се издаје са роком на који је лицу одобрена привремена заштита.

Путна исправа за избеглице

Члан 93.

На захтев лица коме је одобрено право на уточиште у Републици Србији, Канцеларија за азил издаје путну исправу за избеглице на прописаном обрасцу, са роком важења од 5 година.

За лице млађе од 16 година захтев подноси родитељ односно старатељ.

У изузетним случајевима хуманитарне природе, путна исправа из става 1. овог члана може се издати и лицима којима је одобрена супсидијарна заштита, а која не поседују националну путну исправу, са роком важења до 1 године.

Враћање исправе

Члан 94.

Исправе из члана 89. став 1. тач. 2) – 5) овог закона, морају се вратити Канцеларији за азил, по окончању поступка, укидању статуса или у случају замене због дотрајалости или оштећења.

XI. ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 95.

Министарство води евиденције о:

- 1) регистрованим лицима;
- 2) тражиоцима;
- 3) тражиоцима којима је одобрен боравак на приватној адреси;
- 4) тражиоцима којима је одобрено право на уточиште или супсидијарна заштита;
- 5) лицима којима је одобрена привремена заштита;
- 6) тражиоцима којима је ограничено кретање у смислу члана 79. и 80. овог закона;
- 7) привремено задржаним страним исправама и
- 8) исправама издатим на основу овог закона.

Комесаријат води евиденције о лицима смештеним у Центру за азил и другим објектима одређеним за смештај тражилаца, евиденције о потврдама о смештају,

евиденције о лицима којима је одобрено право на азил а смештена су у стамбеном простору из члана 63. овог закона, евиденције о лицима којима је одобрена привремена заштита а смештена су у колективном смештају одређеном за те намене, као и евиденције о лицима из члана 87. овог закона.

Начин вођења и садржину евиденција из става 1. овог члана утврђује министар, а начин вођења и садржину евиденција из става 2. овог члана утврђује руководилац Комесаријата.

Подаци из евиденција из става 1. овог члана уносе се у централну базу података коју води Министарство.

Подаци о лицима из ст. 1. и 2. овог члана прикупљају се, користе и чувају у складу са прописима којима је уређена заштита података о личности.

ХП. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 96.

У року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона Влада ће именовати председника и чланове Комисије за азил из члана 20. овог закона.

Влада ће у року од 60 дана ступања на снагу овог закона утврдити Листу сигурних држава из члана 44. став 3. овог закона.

Члан 97.

У року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона:

1) министар надлежан за унутрашње послове донеће прописе о начину и поступку регистрације лица која изразе намеру за тражењем азила, изгледу и садржини потврде о регистрацији, садржини и изгледу образаца захтева за азил и других образаца предвиђених овим законом и исправа из члана 89. овог закона и начину вођења и садржини евиденција које води Министарство;

2) руководилац Комесаријата донеће акт о унутрашњем уређењу и систематизацији Центра за азил и других објеката одређеним за смештај тражилаца, прописе о материјалним условима прихвата, кућном реду, начину вођења и садржини евиденција које води Комесаријат;

3) министар надлежан за социјалну политику донеће прописе о социјалној помоћи за тражиоце и лица којима је одобрено право на азил;

4) министар надлежан за послове здравља донеће прописе о здравственим прегледима из члана 56. овог закона, који се обављају приликом пријема у Центар за азил.

Члан 98.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе Закона о азилу („Службени гласник РС”, број 109/07).

Прописи донети на основу Закона о азилу („Службени гласник РС”, број 109/07) остају на снази до доношења прописа којим се стављају ван снаге, уколико нису у супротности са одредбама овог закона.

Члан 99.

Поступци азила започети пре ступања на снагу овог закона окончаће се према одредбама Закона о азилу („Службени гласник РС”, број 109/07), осим ако су одредбе овог закона повољније за тражиоце азила.

Члан 100.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.